

โรคปอดอักเสบในผู้สูงอายุ

ปอดอักเสบเกิดจากอะไร โรคปอดอักเสบ หรือที่เรียกว่า “ปอดบวม” คือโรคติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนล่าง ซึ่งอาจเกิดได้จาก เชื้อแบคทีเรีย, เชื้อไวรัส และเชื้อรา โดยส่วนใหญ่จะเกิดจากเชื้อแบคทีเรียและไวรัสซึ่งสาเหตุของโรคจะมีความแตกต่างกันในแต่ละกลุ่มอายุและสภาพแวดล้อม โดยร่างกายจะได้รับเชื้อผ่านทางระบบทางเดินหายใจ โดยทั่วไปแล้วโรคปอดอักเสบมักเป็นอาการที่ต่อเนื่องมาจากโรคใช้หวัดใหญ่ ที่จะพบมากในช่วงฤดูฝน โดยระดับความรุนแรงของโรคจะมีความแตกต่างกัน

ปอดอักเสบในผู้สูงอายุรุนแรงถึงชีวิตจริงหรือไม่

ในผู้สูงอายุที่มีภูมิคุ้มกันต่ำ โอกาสเสี่ยงที่จะเกิดโรคแทรกซ้อนจากปอดอักเสบสูงมาก เช่น การติดเชื้อในกระแสเลือด หรือระบบทางเดินหายใจล้มเหลว ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้สูงอายุที่เป็นโรคนี้เสียชีวิตสูงถึง 50% เป็นเหตุผลให้โรคปอดอักเสบในผู้สูงอายุน่ากลัวกว่าปอดอักเสบในคนทั่วไป ซึ่งอาการแทรกซ้อนที่เกิดขึ้นกับระบบต่างๆ ในร่างกาย ทำให้การรักษาเป็นไปอย่างยากลำบาก

อาการของโรคเป็นอย่างไร

ปอดอักเสบมีระยะเวลาดำเนินโรคที่ไม่แน่ชัดขึ้นกับชนิดของเชื้อ อาจสั้นเพียง 1-3 วันหรือนานเป็นสัปดาห์ หลังจากเริ่มป่วยเป็นไข้หวัด ถ้าผู้ป่วยเริ่มมีอาการไอมีเสมหะ หายใจเหนื่อยหอบ เจ็บแน่นหน้าอก คลื่นไส้อาเจียน อ่อนเพลีย และมีไข้สูง เป็นอาการที่แสดงให้เห็นว่าไม่ได้เป็นแค่ไข้หวัดธรรมดา แต่อาจมีโรคปอดอักเสบร่วมด้วย โดยอาการของโรคปอดอักเสบในผู้สูงอายุอาจมีอาการอื่นที่ไม่จำเพาะที่พบได้บ่อย คือมีอาการซึมลง หรือสับสน และไม่จำเป็นต้องมีไข้หรืออาการไอมาก่อน

รู้ได้อย่างไรว่าปอดอักเสบ

แพทย์จะวินิจฉัยจากอาการและการตรวจร่างกาย และทำการตรวจวินิจฉัยด้วยการตรวจ X- Ray ปอดและตรวจเลือด รวมถึงนำเสมหะของคนไข้ไปตรวจเพาะเชื้อเพื่อยืนยันการวินิจฉัยโรคและตรวจแยกเชื้อที่เป็นสาเหตุ ซึ่งผลตรวจที่ได้จะนำไปสู่แนวทางการรักษาที่ถูกต้อง

วิธีรักษาโรคปอดอักเสบ โรคปอดอักเสบ

ที่เกิดจากการติดเชื้อแบคทีเรีย รักษาได้โดยให้ยาฆ่าเชื้อในรูปแบบยากินและยาฉีด โดยแพทย์จะพิจารณาจากระดับความรุนแรงของโรค โดยทั่วไปหลังจากได้รับยาฆ่าเชื้อ อาการจะดีขึ้นภายใน 2-3 วัน ส่วนโรคปอดอักเสบที่เกิดจากเชื้อไวรัส มีความรุนแรงน้อยกว่าการติดเชื้อแบคทีเรีย ซึ่งการรักษาจะพิจารณาตามอาการ เน้นให้คนไข้

ดูแลตัวเอง พักผ่อนให้เพียงพอ อย่ายังไงก็ตาม ในกรณีของผู้สูงอายุที่ป่วยที่มีโรคเรื้อรังควรได้รับการรักษาในโรงพยาบาล เพื่อดูแลอาการอย่างใกล้ชิด ป้องกันการเกิดโรคแทรกซ้อน

โรคปอดอักเสบสามารถป้องกันได้หรือไม่

เชื้อแบคทีเรียที่เป็นสาเหตุของปอดอักเสบจากเชื้อแบคทีเรียส่วนใหญ่ คือ เชื้อ Streptococcus pneumoniae ซึ่งมีกว่า 90 สายพันธุ์ นอกจากนี้ เชื้อนี้ยังสามารถก่อให้เกิดโรคที่สำคัญคือการติดเชื้อเยื่อหุ้มสมอง และการติดเชื้อในกระแสเลือด ปัจจุบันได้มีการพัฒนาวัคซีนสำหรับป้องกันการติดเชืวดังกล่าว โดยแบ่งชนิดของวัคซีนเป็น 2 ชนิด คือ Conjugated vaccine มี 3 ชนิด ส่วนใหญ่ใช้ในเด็ก มีเพียงชนิด PCV13 ที่ครอบคลุมเชื้อ 13 สายพันธุ์ที่ก่อให้เกิดโรคส่วนใหญ่ ซึ่งได้รับการรับรองให้ใช้ในผู้ใหญ่อายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป ส่วนวัคซีนชนิด Polysaccharide vaccine ที่เรียกว่า PPSV23 ครอบคลุมเชื้อ 23 สายพันธุ์ที่ก่อให้เกิดโรคส่วนใหญ่ ผลข้างเคียงที่พบได้จากการฉีดวัคซีนที่พบได้บ่อยประมาณ 30-50% คือ อาการปวด บวม แดงบริเวณที่ฉีด อาจมีไข้ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อได้ แต่พบน้อยกว่า 1 % ส่วนอาการข้างเคียงรุนแรง พบได้น้อยมาก นอกจากนี้วัคซีนเหล่านี้ทำมาจากส่วนประกอบของเชื้อ ไม่ใช่ตัวเชื้อที่ยังมีชีวิต จึงไม่ทำให้เกิดโรคหลังการฉีด ทำได้เพียงกระตุ้นภูมิคุ้มกันโรคเท่านั้น ซึ่งโดยมากจะมีผลหลังฉีด 2-3 สัปดาห์

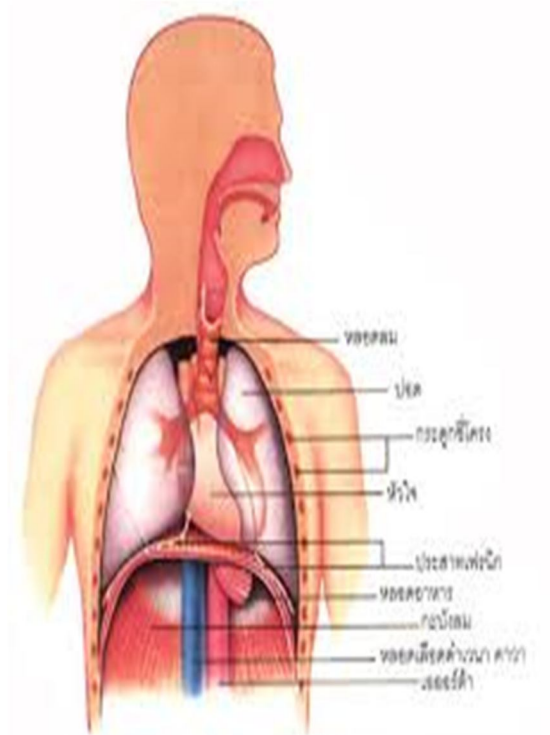
ใครบ้างที่ควรฉีดวัคซีน

1. ผู้สูงอายุที่อายุมากกว่า 65 ปี

2. ผู้มีอายุ 2-65 ปี ที่มีภูมิคุ้มกันผิดปกติ จากยาเช่น สเตียรอยด์, ยาเคมี, ยาต้านมะเร็งบางชนิด, ได้รับการฉายรังสี หรือเป็นจากตัวโรคเองเช่น โรคไตวาย, , มะเร็ง, ไม่มีม้ามหรือม้ามไม่ทำงาน, ได้รับการปลูกถ่ายอวัยวะหรือไขกระดูก, ติดเชื้อ HIV มีปัญหาโรคเรื้อรัง ได้แก่ โรคปอด, โรคหัวใจ เบาหวาน, ตับแข็ง, พิษสุราเรื้อรัง, สภาวะที่มีการรั่วของน้ำไขสันหลัง, ได้รับการปลูกถ่าย cochlear

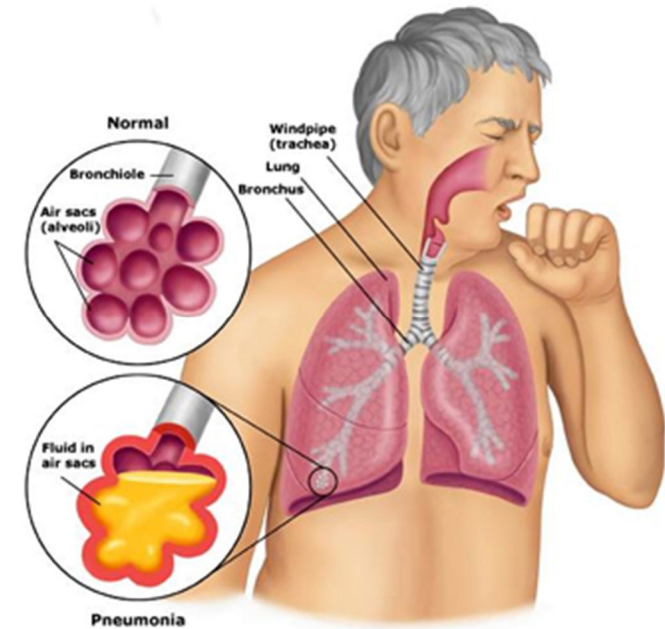
3. ผู้มีอายุ 19-64 ปี ที่สูบบุหรี่ หรือเป็นโรคหืด โดยการฉีดจะฉีดเข้ากล้ามเนื้อ 1 ครั้ง และในบางรายอาจพิจารณาฉีดซ้ำหลังครั้งแรก 5 ปี เช่นในรายที่ภูมิคุ้มกันหลังฉีดลดลงง่าย เช่น ผู้ป่วยมะเร็ง, ติดเชื้อ HIV, ไม่มีม้ามหรือม้ามไม่ทำงาน, ใช้อยากเคมี, ได้รับการปลูกถ่ายอวัยวะ หรือหากการฉีดครั้งแรกที่ก่อนอายุ 65 ปีและได้รับการฉีดมานานกว่า 5 ปีแล้ว ก็พิจารณาฉีดกระตุ้น 1 ครั้ง หลังจากครั้งที่ 2 ไม่มีความจำเป็นต้องฉีดซ้ำอีกไม่ว่าจะผ่านไปนานเท่าใด วัคซีนนอกจากจะช่วยป้องกันโรคปอดอักเสบแล้วยังช่วยลดความรุนแรงของโรค หากพบการติดเชื้อขึ้นในภายหลัง ควรดูแลตัวเองอย่างไรไม่ให้ป็นโรคปอดอักเสบ วิธีการง่ายๆ ในการดูแลตัวเองสำหรับผู้สูงอายุ คือพักผ่อนให้เพียงพอ และหลีกเลี่ยงที่จะอยู่ใกล้สัตว์หรือสัมผัสกับผู้ป่วยเป็นไข้หวัดหรือเริ่มมีอาการไข้หวัด ควรล้างมือสม่ำเสมอเพื่อป้องกันเชื้อโรคเข้าสู่ร่างกาย การดูแลตัวเองให้แข็งแรง โดยทานอาหารที่มีประโยชน์ และ

ออกกำลังกายเป็นประจำ ก็จะช่วยลดความเสี่ยงของโรคปอดอักเสบได้อีกทางหนึ่ง

โรคปอดอักเสบใน

ผู้สูงอายุ

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยตะพาน